

К.е.н. Ярошенко А.С.

Державний вищий навчальний заклад

«Українська академія банківської справи

Національного банку України», Україна, м. Суми

Формування первісної вартості нематеріальних активів

При використанні нематеріальних активів має бути дотриманий принцип достовірної їх оцінки. Достовірна оцінка нематеріальних активів є обов'язковим і незмінним критерієм визнання в обліку та управління ними. Вона необхідна у процесі формування статутного капіталу, створення, надходження нематеріальних активів, відчуження нематеріальних активів, нарахування амортизації, оцінки та переоцінки активів підприємства, придбання прав на об'єкти інтелектуальної власності, складання фінансової звітності, надання застави, організації франчайзингу. Однак, оцінка нематеріальних активів у вітчизняній практиці є відносно новою. Це обумовлено поширеністю використання нематеріальних активів вітчизняними підприємствами лише останніми роками. Такий стан речей дозволяє визначати, що дослідження зарубіжних підходів до оцінки нематеріальних активів є необхідним у напрямку удосконалення оцінки нематеріальних активів у практиці господарювання вітчизняних підприємств. При цьому, даний процес має здійснюватися на основі вимог вітчизняного законодавства та врахування передового зарубіжного досвіду.

Порядок визначення первісної вартості нематеріального активу у відповідності до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку узагальнено у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Формування первісної вартості нематеріальних активів залежно від способу їх надходження на підприємство

№	Спосіб	Порядок формування первісної вартості	П(С)БО 8
---	--------	---------------------------------------	----------

з/п	надходження		
1	Придбаний на грошові кошти	Ціна (вартість) придбання плюс мито, непрямі податки, які не підлягають відшкодуванню плюс інші витрати, безпосередньо пов'язаних з придбанням та доведенням до стану, у якому НА придатний для використання за призначенням	Пункт 11
2	Придбаний в обмін на подібний об'єкт	Залишкова вартість переданого НА, справедлива вартість (якщо залишкова вартість більша за справедливу)	Пункт 12
3	Придбаний в обмін (або частковий обмін) на неподібний об'єкт	Справедлива вартість переданого НА плюс/мінус сума грошових коштів чи їх еквівалентів, що була передана (отримана) під час обміну	Пункт 12
4	Отриманий безоплатно	Справедлива вартість на дату отримання	Пункт 13
5	Внесок засновників до статутного капіталу	Погоджена засновниками справедлива вартість	Пункт 14
6	Отриманий в наслідок об'єднання підприємств	Справедлива вартість	Пункт 15
7	Виготовлений власними силами	Прямі витрати на оплату праці +прямі матеріальні витрати +інші витрати, безпосередньо пов'язаних з доведенням до стану, у якому нематеріальний актив придатний для використання за призначенням	Пункт 16

У будь-якому випадку у вартість нематеріального активу не включаються відсотки за кредит, який підприємство використало для його придбання або створення, а також курсові різниці у випадку, якщо актив був придбаний з оплатою в іноземній валюті.

У практиці діяльності вітчизняних підприємств все частіше виникають проблеми, пов'язані з оцінкою вартості нематеріальних активів на момент виникнення та на дату вибуття. Разом з цим, у процесі надходження нематеріальних активів на підприємства різних організаційно-правових форм господарювання виникає складність визначення їх первісної вартості в залежності від конкретного виду. Для цього доцільно обґрунтувати порядок формування первісної вартості нематеріальних активів за способами їх надходження та за видами.

Література:

1. [Колумбет, О.П. Оцінка нематеріальних активів: бухгалтерський та податковий аспекти \[Текст\] / О. П. Колумбет //Вісник академії муніципального управління. – Випуск 7. –2009.](#)
2. Максимова, В. Ф. Облік в галузях економіки [Текст] : навч. посіб. / В. Ф. Максимова. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 496 с. – ISBN 978-611-01-0114-1.
3. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку [Текст] : навч. посіб.; переклад з англійської мови / за редакцією С. Ф. Голова. – К. : Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2011. – 760 с. ISBN 978-933-364-341-1.
4. Мэтьюс, М. Р. Теория бухгалтерского учета [Текст] : учебник; пер. с англ. / М. Р. Мэтьюс, М. Х. Перера ; под ред. Я. В. Соколова, И. А. Смирновой. – М. : Аудит, ЮНИТИ, 2009. – 663 с. ISBN 988-961-364-561-1